

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА
«16» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР З ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ МУЗИКИ

для аспірантів

спеціальності:	011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня:	третього (освітньо-наукового)
освітньої програми:	Освітні, педагогічні науки

Київ – 2023

Розробник:

Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач:

Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри музикознавства та музичної освіти

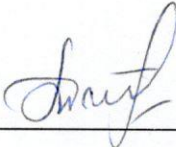
Протокол від 01.12.2021 р. № 16

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
(керівником групи забезпечення) «Освітні, педагогічні науки»
01.12. 2021 р.

Гарант освітньо-наукової програми _____ Людмила ХОРУЖА

Робочу програму перевірено
« 01 ». 12 .2021 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:
на 2021/2023 н.р. _____ (Олексюк О.М.), «26» 06 2021 р., протокол № 12
підпис П.І.Б.

на 2023/2024 н.р. _____ (Олексюк О.М.), «28» 08 2023 р., протокол № 8
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
Вид дисципліни	обов'язкова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська					
Загальний обсяг кредитів / годин	12 / 360					
Рік навчання	2	3		2	3	
Семестр	4	5	6	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1	1	1	1
Обсяг кредитів	6	4	2	6	4	2
Обсяг годин, в тому числі:	180	120	60	180	120	60
Аудиторні	48	32	16	24	16	8
Самостійна робота	120	80	40	156	104	52
Модульний контроль	12	8	4	-		
Форма семестрового контролю	Залік			Залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» досвіду дослідницької діяльності через розуміння її теоретико-методологічних засад, розвиток і саморозвиток професійної дослідницької компетентності.

Завдання навчальної дисципліни відповідно до програмних (загальних і фахових) компетентностей:

- сформувати світоглядну позицію у здобувачів наукового ступеня «доктор філософії»;
- спрямувати здобувачів на постійний пошук діалогічної істини
- забезпечити оптимальні умови для самореалізації учасників наукового семінару;
- сформувати механізм зворотного зв'язку у спільній дослідницькій діяльності «науковий керівник - аспірант»;

➤ оволодіти системним стилем мислення як принципом сучасної педагогічної науки;

➤ розвиток у аспірантів умінь опрацьовувати різні інформаційні джерела.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність до розуміння широкого кола філософських питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критичне мислення; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналіз міждисциплінарних явищ і процесів; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.
	ЗК 2	Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розроблення та впровадження дослідницьких проектів, start-up; методологічно та технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати; ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень та інновацій.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1	Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні.
	ФК 2	Здатність готувати, планувати, організовувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти

		гносеологічні основи освітньої діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовувати існуючі, модифікувати та створювати педагогічні методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.
	ФК 5	Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових доробків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).
	ФК 9	Здатність до розвитку духовного потенціалу особистості у процесі музичної освіти; висвітлення проблем музично-естетичного розвитку молоді; підготовки майбутнього педагога музичного мистецтва; аналізу, оцінювання, інтерпретації музичних творів різних стилів, жанрів і форм; інтегрування видів мистецтва; акумуляції здобутків та екстраполяції досягнень музичного мистецтва для вибудовування нових дослідницьких траєкторій.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Науковий семінар з теорії та методики навчання музики» аспірант виявляє здатність до:

1. Осмислення загальних основ теорії та методики музично-педагогічної освіти.
2. Розуміння теоретично та методичної діяльності вченого-дослідника.
3. Розуміння сутності основних категорій теорії та методики музично-педагогічної освіти, особливостей їх реалізації у діяльності науковців.
4. Усвідомлення основних вимог до дослідницької компетентності викладача.

5. Уміння виділяти теоретичні аспекти наукової діяльності, оцінювати коректність і результативність наукової діяльності.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність до критичного мислення, розуміння широкого кола філософсько-світоглядних питань, використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналізу міждисциплінарних явищ і процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.
ПРН 2	Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження й інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.
ПРН 5	Здатність застосовувати знання іноземної мови для забезпечення ефективної професійної комунікації, підготовки апікаційних форм іноземною мовою; застосувати іноземну мову в самоосвітній діяльності.
ПРН 7	Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; використовувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність працювати з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет.
ПРН 8	Здатність представляти в усній і письмовій формах перед фаховою і нефаховою аудиторією результати власної дослідницької діяльності.
ПРН 9	Здатність виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначати проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, скласти робочий план теоретичного й експериментального дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук.
ПРН 10	Здатність вибудовувати алгоритм наукового дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук, використовувати методологічні принципи наукового дослідження, організувати та проводити педагогічне спостереження і педагогічний експеримент, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження і його етапи.
ПРН 11	Здатність застосовувати методи математичної статистики для обробки і аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивної оцінки результатів дослідження.
ПРН 16	Здатність розвивати духовний потенціал особистості у процесі музичної освіти; акумулювати здобутки та екстраполювати досягнення музичного мистецтва для вибудовування нових дослідницьких траєкторій майбутніх педагогів музичного мистецтва.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна: Семінари	Само- стійна
IV семестр			
Змістовий модуль I.			
«Методологічний практикум з теорії та методики музичного навчання»			
Тема 1.1. Загальнометодологічні проблеми музичної педагогіки	26	6	20
Тема 1.2. Джерела музично-педагогічного знання	26	6	20
Тема 1.3. Музично-педагогічний дослідницький пошук: особливості та основні етапи реалізації	28	8	20
Тема 1.4. Науковий текст як феномен музично-педагогічного дослідницького простору	28	8	20
Тема 1.5. Структура діяльності педагога-дослідника	28	8	20
Тема 1.6. Методологія музичної творчості як орієнтир для методики навчання музики	16	6	10
Тема 1.7. Ідея цілісності сприйняття світу та її відображення у музично-педагогічному процесі	16	6	10
Модульний контроль	12		
Разом	180	48	120
V семестр			
Змістовий модуль II.			
«Методологія наукового музично-педагогічного дослідження»			
Тема 2.1. Логіка побудови музично-педагогічного дослідження	16	6	10
Тема 2.2. Види дослідницької музично-педагогічної діяльності	16	6	10
Тема 2.3. Сутність та структура методологічного аналізу	16	6	10
Тема 2.4. Принципи здійснення методологічного аналізу	26	6	20
Тема 2.5. Методи методологічного аналізу	16	6	10
Тема 2.6. Вимоги до оформлення бібліографії наукового дослідження	28	8	20
Модульний контроль	8		
Разом	120	32	80
VI семестр			
Змістовий модуль III.			
«Зв'язок педагогіки музичної освіти з філософією та науками»			
Тема 3.1. Філософія та педагогіка музичної освіти	21	6	15
Тема 2.2. Музикознавство та педагогіка музичної освіти	21	6	15
Тема 3.3. Психологія та педагогіка музичної освіти	14	4	10
Модульний контроль	4		
Разом	60	16	40
Всього	360	96	240

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	Само-стійна
		Семинари	
IV семестр			
Змістовий модуль I.			
«Методологічний практикум з теорії та методики музичного навчання»			
Тема 1.1. Загальнометодологічні проблеми музичної педагогіки	24	4	20
Тема 1.2. Джерела музично-педагогічного знання	24	4	20
Тема 1.3. Музично-педагогічний дослідницький пошук: особливості та основні етапи реалізації	24	4	20
Тема 1.4. Науковий текст як феномен музично-педагогічного дослідницького простору	24	4	20
Тема 1.5. Структура діяльності педагога-дослідника	24	4	20
Тема 1.6. Методологія музичної творчості як орієнтир для методики навчання музики	30	2	28
Тема 1.7. Ідея цілісності сприйняття світу та її відображення у музично-педагогічному процесі	30	2	28
Разом	180	24	156
V семестр			
Змістовий модуль II.			
«Методологія наукового музично-педагогічного дослідження»			
Тема 2.1. Логіка побудови музично-педагогічного дослідження	14	2	12
Тема 2.2. Види дослідницької музично-педагогічної діяльності	14	2	12
Тема 2.3. Сутність та структура методологічного аналізу	22	2	20
Тема 2.4. Принципи здійснення методологічного аналізу	22	2	20
Тема 2.5. Методи методологічного аналізу	24	4	20
Тема 2.6. Вимоги до оформлення бібліографії наукового дослідження	24	4	20
Разом	120	16	104
VI семестр			
Змістовий модуль III.			
«Зв'язок педагогіки музичної освіти з філософією та науками»			
Тема 3.1. Філософія та педагогіка музичної освіти	20	2	18
Тема 3.2. Музикознавство та педагогіка музичної освіти	21	4	17
Тема 3.3. Психологія та педагогіка музичної освіти	19	2	17
Разом	60	8	52
Всього	360	48	312

5. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

«Методологічний практикум з теорії та методики музичного навчання»

Семінар 1. Загальнометодологічні проблеми музичної педагогіки

Різні підходи сучасних учених до трактування поняття «методологія». Обґрунтування загальнометодологічних проблем музичної педагогіки. Роль методу комп'ютерного моделювання у педагогічній теорії. Педагогіка як наука та галузь духовно-практичної діяльності вирішує найважливіше завдання – підготовку молодого покоління до майбутньої самореалізації. З одного боку – проблема вирішується не ізольовано, а в конкретних суспільних умовах, а з іншого – на рівні з вузівською освітою, на виховання та освіти молоді впливають цінності та ідеали, «додаткові компоненти суспільства», до яких відносимо засоби масової інформації, літературу, живопис. Проявляється взаємозв'язок компонентів, кожен з них впливає на інший.

Семінар 2. Джерела музично-педагогічного знання

Монографічне дослідження широкого теоретичного плану, що акцентує увагу на концептуальності розгляду значущих проблем освіти. Концептуальні монографії, що реалізують як теоретичний розгляд, так і узагальнені практичні висновки, глибоко обґрунтовані рекомендації. Науково-практичні дослідження, що містять конкретні рекомендації для педагогів-практиків. Практично орієнтовані видання мистецької педагогічної тематики.

Семінар 3. Музично-педагогічний дослідницький пошук: особливості та основні етапи реалізації

Робоча гіпотеза – первинне, тезисно сформульоване положення про те, що необхідно змінити в мистецькому педагогічному просторі, щоб досягнути бажаного результату. Способи висунення гіпотези: 1) Проведення аналогії – автору відомо, що конкретна технологія у середній освіті має позитивний результат, що викликає позитивну динаміку розвитку тих чи інших якостей. Висуваючи гіпотезу автор припускає, що дана технологія матиме успіх і у вищій мистецькій освіті за окреслених умов. 2) «Народження» гіпотези є синтезом двох чи більше відомих методів, підходів, прийомів вирішення конкретної проблеми. 3) Логічне продовження дослідником ідеї, думки автора-попередника, чи формулювання протилежного за смыслом висновку.

Проект-ескіз того, як і за яких умов гіпотеза буде перевірена на практиці. *Логічна завершеність дослідження* – представлення в дослідницькій роботі в тій чи іншій мірі завершеного логічного циклу: обґрунтованість актуальності теми – висунення гіпотези, її перевірка – осмислення отриманих висновків, уточнення того, що не вдалося довести, обговорити, дослідити, виявити.

Семінар 4. Науковий текст як феномен музично-педагогічного дослідницького простору

Науковий текст – друкований продукт, у якому в систематизованому вигляді представлені результати наукового дослідження, а також тим чи іншим

способом описано порядок їх отримання. Класифікація результатів науково-дослідної діяльності авторів чи авторських колективів: реферат, наукова стаття, науковий звіт, монографія, тези доповідей.

Чотири компоненти наукового стилю: *власне науковий* (статті в журналах, наукові книги, монографії, тези наукових доповідей, дисертації); *науково-популярний* (книги для широкого кола читачів, статті в популярних журналах); *навчально-науковий* (підручники, посібники, програми, освітні стандарти, збірники завдань та вправ, курси лекцій) та *науково-діловий* (технічна документація, яка містить інструкції для користувачів, формули, відкриття, реферати).

Семінар 5. Структура діяльності педагога-дослідника

Проблема підготовки майбутнього педагога-дослідника – одна з найактуальніших для сучасної освіти. Вона обумовлена новими соціально-економічними умовами суспільства, які потребують особистості, що діє і мислить нестандартно. Тому сучасна генерація педагогічних кадрів має бути не лише сама готовою до педагогічної діяльності в цих нових умовах, а й здатною відповідно готувати молодь. Дослідницькі уміння є однією зі складових педагогічних умінь, формування яких спирається на активне і цілеспрямоване використання досвіду, представленого знаннями та навичками. Розглядаючи структуру дослідницької педагогічної діяльності, вчені-дослідники розрізняють *три рівні* пошукової, прогностичної, діяльності педагога. По-перше, вони вважають, що більшість педагогів свою дослідницьку діяльність вибудовують, спираючись на власний досвід – такий підхід називається емпірично-інтуїтивним. Його ефективність є досить малозначущою. По-друге, певна кількість педагогів працює на дослідницько-логічному рівні, тобто їхня дослідницька педагогічна діяльність, постановка мети для розв'язання і вирішення дослідницьких педагогічних завдань є функцією осмисленого і проаналізованого досвіду. Такий підхід найточніше відбиває сутність дослідницької педагогічної діяльності. І, нарешті, стверджують учені, лише невелика частина педагогів яка володіє достатніми знаннями і певним досвідом, здійснює свою педагогічну діяльність на науковому рівні. При цьому структура їхньої дослідницької педагогічної діяльності, що охоплює весь цей процес є синтезом наукового знання, методичної культури та інтуїції.

Семінар 6. Методологія музичної творчості як орієнтир для методики навчання музики

Характеризуючи освітню діяльність з позиції творчості та маючи на увазі психологічний аспект нового, багато науковців вважають, що категорія мислення може виступити як основа. З урахування цієї думки важливість музичної творчості як методологічно значимої для педагогічної галузі знань можна визначити так: поняття *творчості* є міждисциплінарним, і це є принципіальним для педагогічної науки, яка активно використовує дослідження широко спектру галузей знань; категорія «*творчість*», яку ми відносимо до

освітньої системи, характеризує результати і власне процес мисленневою діяльності; *поняття «творчість»* найбільш вдало поєднує в собі всі необхідні аспекти, які дозволяють робити висновки як про навчальний, так і про виховний аспект тієї чи іншої освітньої взаємодії.

Семінар 7. Ідея цілісності сприйняття світу та її відображення у музично-педагогічному процесі

Три основні *функції* наукової картини світу: *евристична*, що полягає в функціонуванні картини світу як дослідницької програми, пізнавальної макропроцедури, науково-світоглядного орієнтуру; *систематизуюча*, що полягає у формуванні узагальнюючих понять, категорій, уявлень, підходів та принципів до розв'язання різних типів задач; *об'єктивізація* наукових знань та їх включення в культуру.

Наукова картина світу розвивається, з одного боку, під безпосереднім впливом нових теорій і фактів, а з іншого – зазнає впливу провідних цінностей культури, змінюється в процесі їх історичної еволюції, активно впливає на них, що дуже важливо для цілісного сприйняття оточуючого світу у музично-педагогічному процесі.

Три *типи* наукової картини світу: 1) загальнонаукову чи єдину картину світу, яка виступає його цілісним образом; 2) картина світу, що характеризує дві протилежні галузі наукового знання – природничо-наукова та соціально-гуманітарна картини світу; 3) спеціальні наукові картини світу (фізична, біологічна, мистецька і т.д.), які відображають цілісне бачення світу на конкретному етапі її історичного розвитку.

Змістовий модуль II.

«Методологія наукового музично-педагогічного дослідження»

Семінар 1. Логіка побудови музично-педагогічного дослідження

Характер музично-педагогічного дослідження залежить від логіки його побудови. Етапи конструювання логіки дослідження: 1) «настановчий»; 2) власне дослідницький; 3) оформлювальний.

Програма дослідження складається в такому порядку: формулювання об'єкту дослідження – виявлення суперечностей – предмет дослідження – тема дослідження – мета – завдання – гіпотеза – методологічна основа. Однозначність термінологія в науковому дослідженні.

Семінар 2. Види дослідницької музично-педагогічної діяльності

Дослідження в педагогіці – процес і результат наукової діяльності, спрямований на отримання суспільно значущих нових знань про закономірності, структуру та механізми організації освітнього процесу, його принципи, методи та форми організації.

Види дослідницької діяльності музично-педагогічного характеру.
Дисертація - результати наукової роботи, підготовленої для публічного захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії або доктора наук.
Монографія - наукова робота одного учасника або колективна праця авторського колективу, в якому більш-менш докладно викладається одна

наукова проблема. *Навчальний посібник* - навчальне видання, в якому систематично викладаються основи знань в певній предметній області, призначене для навчання студентів і учнів. *Тези наукових доповідей*, опубліковані у пресі, - це короткий виклад певних ідей і положень, відображених в науковій праці. *Наукова стаття* розкриває конкретні питання теоретичної і прикладної роботи дослідника. *Рецензія* - критичний розгляд одного або декількох (оглядова рецензія) творів в світлі вимог, які здавалися рецензента обов'язковими. *Методичні рекомендації* - оформляються у вигляді порад про те, як ефективніше використовувати результати дослідження при вирішенні соціально-педагогічних завдань. *Науковий звіт* - офіційна форма представлення результатів наукової роботи творчого колективу вчених. Виконується у вигляді докладного опису завдань, методики, змісту, ходу і результатів пошукової роботи.

Семінар 3. Сутність та структура методологічного аналізу

Методологічний аналіз включає сукупність принципів, методів, дослідницьких засобів, спрямованих на вирішення музично-педагогічних проблем. Його мета – багаторівневе теоретичне обґрунтування досліджуваної проблеми, спрямоване на отримання ефективного результату. *Рефлексія* як основний показник методологічного аналізу.

Структура методологічного аналізу: філософський рівень; загальнонауковий рівень; конкретно-науковий рівень; технологічний рівень.

Семінар 4. Принципи здійснення методологічного аналізу

Принципи методологічного аналізу – вихідні положення, які безпосередньо зумовлені специфічним характером діяльності вчителя музичного мистецтва в її логічному, психологічному та професійно-змістовому аспектах.

Принципи методологічного аналізу: 1) взаємозв'язок об'єктивного і суб'єктивного; 2) професійна спрямованість; 3) єдність філософського, загальнонаукового, конкретнонаукового та технологічного рівнів методологічного аналізу.

Семінар 5. Методи методологічного аналізу

Емпіричні методи дослідження як основа здійснення методологічного аналізу: педагогічне спостереження; метод бесіди; метод опитування; анкетування; вивчення музично-педагогічного досвіду.

Теоретичні методи дослідження пов'язані з теоретичними знаннями та зумовлені ними: узагальнення; змістовна абстракція; системність.

Семінар 6. Вимоги до оформлення бібліографії наукового дослідження

Бібліографічний апарат – ключ до джерел, якими користується автор дослідження. *Бібліографічний список* включає бібліографічні записи використаних, цитованих у дослідженні праць, а також праць що рекомендуються для подальшого опрацювання теми. Способи побудови бібліографічних списків: алфавітний порядок прізвищ авторів чи назв джерел; за хронологією; за тематикою; за видами видань; за характером змісту; змішані.

Види бібліографічних посилань за місцем в тексті документу: посилання; виноски.

Змістовий модуль III.

«Зв'язок педагогіки музичної освіти з філософією та науками»

Семінар 1. Філософія та педагогіка музичної освіти

Філософія та педагогіка – унікальні галузі духовно-творчої діяльності людини, які мають специфічне змістове наповнення та знаходяться, в строгому смислі, «на різних полюсах» один від одного. Педагогіка музичної освіти на різних етапах зверталась до досвіду філософії з метою вирішення наявних проблем. Результатом взаємодії філософії і педагогіки музичної освіти має бути головне: вироблення таких знань, які є основою осмислення та вирішення актуальних проблем музичної освіти, надійним методологічним орієнтиром.

Семінар 2. Музикознавство та педагогіка музичної освіти

Музика є цариною поєднання наукового, дослідницького та творчого потенціалу музикознавця-дослідника та педагога-музиканта. Дослідження природи музичного мистецтва, його функцій, шляху та способів осягнення музики, але з різних позицій. Різноманіття ракурсів дослідження музикознавства та педагогіки музичної освіти у зв'язку з різною метою та завданнями кожної з галузей науки.

Семінар 3. Психологія та педагогіка музичної освіти

Опора на психологічну науку в розробці та науковому обґрунтуванні педагогічного процесу в музичній освіті проявляється на кількох рівнях: теоретичному, технологічному, методичному та дидактичному. Зв'язок музично-педагогічної теорії з психологією ґрунтується на спільності категоріальних апаратів. Зв'язок психології з теорією і практикою музичної освіти розкривається також через реалізацію загальнонаукових принципів психології в музичній діяльності. Акумуляуючи основні закони, які діють в сфері психології, принципи (єдності свідомості та діяльності; цілісного, системного підходу) визначають вимоги до вивчення психіки людей та підходи до формування особистості людини в педагогічному процесі.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
			Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності
1	Відвідування семінарських занять	1	16	16	8	8	8	8
2	Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	6	30	3	15
3	Робота на семінарських заняттях	10	16	160	8	80	8	80
4	Модульна контрольна робота	25	1	25	1	25	1	25
	Максимальна кількість балів за модуль			236		143		128
	Максимальний бал		507					
	Коефіцієнт		$507 : 100 = 5,07$					
	Загальна кількість балів - 100							

6.2. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль I.

«Методологічний практикум з теорії та методики музичного навчання»

Тема 1.1. Загальнометодологічні проблеми музичної педагогіки

1. Розкрити значущість педагогіки як науки та галузі духовно-практичної діяльності у підготовці молодого покоління до майбутньої самореалізації.

Тема 1.2. Джерела музично-педагогічного знання

1. Здійснити підбір практично орієнтованих видань мистецької педагогічної тематики відповідно до теми дисертаційного дослідження.

Тема 1.3. Музично-педагогічний дослідницький пошук: особливості та основні етапи реалізації

1. Визначити спосіб формулювання гіпотези свого дисертаційного дослідження.

Тема 1.4. Науковий текст як феномен музично-педагогічного дослідницького простору

1. Виявити подібність та відмінність між науковою статтею та тезами доповіді.

Тема 1.5. Структура діяльності педагога-дослідника

1. Охарактеризувати рівні пошукової, прогностичної діяльності педагога-дослідника.

Тема 1.6. Методологія музичної творчості як орієнтир для методики навчання музики

1. Охарактеризувати категорію «мислення» як основу освітньої діяльності з позиції творчості.

Тема 1.7. Ідея цілісності сприйняття світу та її відображення у музично-педагогічному процесі

1. Охарактеризувати три типи наукової картини світу.

Змістовий модуль II.

«Методологія наукового музично-педагогічного дослідження»

Тема 2.1. Логіка побудови музично-педагогічного дослідження

1. Розкрити сутність музично-педагогічного дослідження. Написати програму наукового музично-педагогічного дослідження з обраної теми.

Тема 2.2. Види дослідницької музично-педагогічної діяльності

1. Висвітлити один з видів дослідницької музично-педагогічної діяльності. Написати рецензію на наукову статтю (на вибір аспіранта).

Тема 2.3. Сутність та структура методологічного аналізу

1. Розкрити сутнісні ознаки методологічного аналізу та довести його ефективність на прикладі одного з наукових досліджень.

Тема 2.4. Принципи здійснення методологічного аналізу

1. Обґрунтувати принципи здійснення методологічного аналізу на прикладі одного з наукових досліджень.

Тема 2.5. Методи методологічного аналізу

1. Охарактеризувати теоретичні та емпіричні методи методологічного аналізу.

Тема 2.6. Вимоги до оформлення бібліографії наукового дослідження

1. Навести приклади різного оформлення бібліографічних списків, використовуючи матеріали наукових статей, посібників тощо.

Змістовий модуль III.

«Зв'язок педагогіки музичної освіти з філософією та науками»

Тема 3.1. Філософія та педагогіка музичної освіти

1. Обґрунтувати сутність взаємозв'язку між різними видами мистецтва з музично-педагогічної позиції.

Тема 3.2. Музикознавство та педагогіка музичної освіти

1. Навести приклади можливого застосування музикознавчих знань про стиль та жанр в практичній діяльності вчителя музичного мистецтва.

Тема 3.3. Психологія та педагогіка музичної освіти

1. Розкрити на конкретному прикладі механізм взаємозв'язку психології з педагогікою музичної освіти.

6.3 Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	Представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлений відповідно до вимог.
2-3	Є неточності у викладені матеріалу, порушена або відсутня логіка викладу матеріалу, існують недоліки у оформленні.
0-1	Робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал частково розкриває тему, допущено фактичні помилки у змісті роботи.

6.4 Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Науковий семінар з теорії та методики навчання музики»

Разом: 360 год.: семінарські - 96 год.; самостійна робота - 240 год.; модульний контроль - 24

Семестри	IV семестр										V семестр			VI семестр					
Модулі	Змістовний модуль I										Змістовний модуль II			Змістовний модуль III					
Назва модуля	Методологічний практикум з теорії та методики музичного навчання										Методологія наукового музично-педагогічного дослідження			Зв'язок педагогіки музичної освіти з філософією та науками					
Кількість балів за модуль	236 балів										143 балів			128 балів					
Теми семінарських занять	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	3.1.	3.2.	3.3.	Психологія та педагогіка музичної освіти (4+40 балів)		
	Загальнометодологічні проблеми музичної педагогіки (6+60 балів)	Джерела музично-педагогічного знання (4+40 балів)	Музично-педагогічний дослідницький пошук: особливості та основні етапи реалізації (6+60 балів)	Науковий текст як феномен музично-педагогічного дослідницького пошуку (4+40 балів)	Структура діяльності педагога дослідника (4+40 балів)	Методологія музичної творчості як орієнтир для методики навчання музики (4+40 балів)	Ліся цінності сприйняття світу та її відображення у музично-педагогічному процесі (4+40 балів)	Логіка побудови музично-педагогічного дослідження (4+40 балів)	Види дослідницької музично-педагогічної діяльності (2+20 балів)	Сутність та структура методологічного аналізу (2+20 балів)	Принципи здійснення методологічного аналізу (2+20 балів)	Методи методологічного аналізу (4+40 балів)	Вимоги до оформлення бібліографії наукового дослідження (2+20 балів)	Філософія та педагогіка музичної освіти (6+60 балів)	Музикознавство та педагогіка музичної освіти (6+60 балів)				
	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6		5	
	25 балів										25 балів			25 балів					
	Самостійна робота	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5	6	5		6	5
	Модульний контроль	25 балів										25 балів			25 балів				
	Коефіцієнт	507 : 100 = 5,07																	
		Загальна кількість балів - 100																	

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Гончаренко С.У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С.У. Гончаренко. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 192 с. ISBN 978-966-416-288-0
2. Комаровська О.А. Художньо обдарована особистість: сутність, реалії, розвиток: Монографія / Оксана Анатоліївна Комаровська. – Івано-Франківськ: НАІР, 2014. – 412 с. ISBN 978-966-2716-39-9
3. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навч. посіб. / О.М. Олексюк. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 248 с.
4. Олексюк О.М. Розвиток духовного потенціалу особистості у постнекласичній мистецькій освіті : [монографія] / Олексюк О.М. – К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2017. – 192 с. ISBN 978-617-658-035-5
5. Олексюк О.М., Ткач М.М., Лісун Д.В. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті: колект. монограф. / О.М. Олексюк М.М. Ткач Д.В. Лісун – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 164 с.
6. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). – К.: освіта України. 2008. – 274 с.
7. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 640 с.
8. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: [підручник] / Володимир Черкасов – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – 528 с.

Додаткова література:

1. Маслоу А. Самоактуалізація особистості та освіта / А. Маслоу. – К. – Д., 1994. – 49 с.
2. Масол Л.М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Л.М.Масол. – К. Промінь, 2006. – 432 с. Бібліограф. ISBN 966-8512-14-6
3. Отич О. Мистецтво у змісті професійної підготовки майбутнього педагога професійного навчання / О. Отич. – Полтава : Інтер Графіка, 2005. – 200 с.
4. Ростовський О.Я. Музична педагогіка. Навчальні програми, методичні рекомендації та матеріали: навч. посібник / О. Я. Ростовський. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. – 191 с.
5. Тушева В.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ В.В.Тушева, УМО НАПН України. – Харків: «Федорко», 2014. – 408 с. ISBN 978-966-2785-82-1
6. Jadwiga Uchyla-Zroski Wartosci w muzyce. Interpretacja w muzyce jako proces tworczy / Jadwiga Uchyla-Zroski / Wydawnictwo Uniwersytetu Slaskiego, Katowice 2013. – 348 p.